

Poraz klerikalcev v trgovski sekciji

**Gremijalna lista ima že sedaj absolutno večino v sekciji — do-
bila je v zadnjih treh kategorijah 9 mandatov od 12 — dasi bo
o usodi I. kategorije odločil šele žreb. — Klerikalna kandidat-
na lista ima šele 3 mandate. — Izjalovljene nakane klerikalcev
in njihovih pomočnikov**

Včeraj je volilna komisija odpirala in štela glasovnice volilcev trgovske-
ga odseka, kjer je bilo težišče volil-
nega boja SLS ter glavna fronta g. Je-
lačina in kjer je on koncentriral vse
svoje sile, zavedajoč se, da pomeni v
tej kategoriji zmaga ali poraz zani-
ževanje ali smrt.

Na tri mogoče faktorje se je osla-
njala v tej kategoriji klerikalna volil-
na borba: v zgornji kategoriji na ban-
čni velekapital, ki dominira nad veletr-
govino, v tej in pa v srednjih katego-
rijah razen tega na nacionalno nem-
štvo, v zadnji kategoriji pa na dušev-
no in materialno odvisnost najmanjših
trgovcev, kramarjev in prekupčevalcev
na deželi od duhovščine ter veletr-
govine. Poleg teh faktorjev pa naj bi
še politična koalicija SLS, SKS, NRS
ter Nemcev pripomogla upropasti sta-
novsko zavedno slovensko trgovstvo,
ki je šlo v volilni boj pod vodstvom
svojih gremijev.

Nobeno sredstvo ni bilo dovolj gr-
do, da bi se za klerikalna volilna agi-
tacija ne poslužila v dosego večine v
trgovski kategoriji. Osebo so se jav-
no napadali poedini kandidati trgo-
vskih gremijev, bančni ravnatelji so pri-
tiskali na bančno klijentelo klerikalni
agitatorji so od žen v odsotnosti mo-
ških volilcev izvajali glasovnice in
legitimacije, iz «Slovenca» in drugih
klerikalnih glasil pa je tedne in tedne
brizgala prava gnojica na vse, kar ni
podpiralo klerikalnih kandidatov. Po-
sešno vneto, po vseh metodah kleri-
kalnega volilnega nauka so prepletali
volilno borbo s političnimi gesli proti
SDS — ter natovarjali kandidatom
trgovskih gremijev vse mogoče in nemo-
goče grehe drugih.

Vse natočevanje, obrekovanje, vsi
falzifikati in vsa preverantstva, ki so
jih zadnje mesece mnogobrojno zagre-
šili klerikalci v dosego svoje zmage
zlasti v trgovski skupini, pa niso mo-
gli omajati stanovske zavesti in kre-
menitega naprednega prepričanja one-
ga slovenskega trgovstva, ki je že od
nekaj časa avangarda napredne misli
v Sloveniji. Volitve so pokazale, da se
večina zavednega slovenskega trgo-
vstva navzlic veliki nekonsolidiranosti
razmer ne da speljati na led po tre-
notnih vabah političnih spekulantov ter
demagogov, ki iščejo povsod le za-
doščenja za svoje ambicije. Trgovska
skupina zborniških volilcev je izpre-
govorila, a tako jasno in odločno, da
so razpršene v prah vse iluzije, ki so
si jih delali klerikalci na zmago v tej
skupini. Mirno lahko rečemo, da se je
zbrala za listo trgovskih gremijev ne-
precenljiva armada zavednih trgo-
vcev, ki je zaslužila, a tudi dosegla kra-
sen uspeh. Navzlic temu, da so bili ce-
li srezali radi nepopolne organizacije
prepuščeni na milost in nemilost kleri-
kalni volilni kampanji, je vendarle v
drugih srezih bil nastop borcev za
stanovsko zavest in napredno stvar
tako enoten, da je popravil ves manko
drugod. V II. in III. kategoriji, kjer je
zbrano zlasti tudi jedro našega po-
deželskega trgovstva, je gremijalna li-
sta dosegla uprav krasno večino nad
klerikalno. A da bi se volitve pravo-
časno organizirale na celi črti, bi tu-
di v IV. kategoriji ne izostal formalen
uspeh in bi se zlahka moglo dobiti še
tistih 250 glasov, ki so bili potrebni za
zmago tudi v tej kategoriji. V I. ka-
tegoriji je nesrečen slučaj nanesele, da
sta obe bojujoči se listi dobili enako
število glasov (vsaka po 143), a da bo
radi tega med kandidati odločil žreb.
Naj pa bo izid žrebanja tak ali tak,
odločilnega pomena za izid volitev
v celotni trgovski skupini nima nobe-
nega. Odločitev je že padla, kalit li-
sta trgovskih gremijev si je z izvolit-
vijo 9 članov že priborila v trgovski
skupini večino. Njej pripada trgovski
zborniški podpredsednik, ona bo vo-
dila in upravljala trgovsko sekcijo
zbornice. G. Jelačin je doigral. Imel
je sicer dober nos, da se je postavil
za kandidata v IV. kategoriji, ker bi
sicer še izvoljen ne bil, a vojska je
zbežala... SLS ima do sedaj v trgo-
vski skupini še samo en mandat, en
mandat pa NRS. Nemci, ki so tako
bližali na klerikalni listi, zlasti v II.
in III. kategoriji so vsi propadli, prav
tako pa tudi kandidati SKS, dasi so se
radičevci v volilnem boju in s koali-
cijo z SLS tako neznansko eksponirali
in kompromitirali. Izvoljen tudi ni
eden onih podeželskih naprednjakov,
ki so se v svoji kratkovidnosti posta-
vili v službo klerikalizma. V prvih treh
kategorijah ima gremijalna lista 157
glasov večine nad klerikalno, v vseh
štirih kategorijah pa je ona dobila 3283
glasov in v celoti samo 342 glasov
manj kot klerikalna lista, za katero
je šlo v boj 5 strank in grup. S tem
dejstvom je tudi SDS, ki je v odločil-
nem volilnem boju podpirala akcijo
stanovskih organizacij, dokazala, kako
neresnične so bile napovedi SLS in
njenih pomočnikov, da v Sloveniji ni
nobenih naprednjakov več.

Danes začne volilna komisija s šet-
jem obrtniških glasovnic in prepriča-
ni smo, da bo tudi v tej skupini dose-
gla lista obrtniških organizacij odlo-
čilno zmago ter da bo volilni rezultat

v tej kategoriji pokazal poraz kleri-
kalcev in njihovih pomočnikov, kakor
je to pokazal industrijski in trgo-
vski skupini.

Sestava trgovske sekcije:

I. KATEGORIJA

(Se ni ugotovljeno, na bo odločil danes žreb)

II. KATEGORIJA

Člani:

Brumen Ludovik, Murska Sobota.
Petovar Lovro, Ivanjki.
Kavcic Josip J., Ljubljana.
Adamcic Anton, Kranj.

Namestniki:

Ravnihar Ivan, Celje.
Kostanjsek Janko, Sv. Martin.
Pogačnik Fran, Ljubljana.
Fürsager Leopold, Radovljica.

Člani in namestniki so bili izvoljeni na li-
sti trgovskih gremijev, in sicer vsak s 584
glasovi, dočim je ostala klerikalna lista v
manjšini s 468 glasovi. Kot kandidati kleri-
kalne liste so propadli: Leopold Bruder-
man, Konjice; Venčeslav Breznik, Ljublja-
na; Ivan Grošek, Trebnje; Franc Pečuh,
Gaberje. Kot namestniki so propadli: Skafar
Jozef, Beltinci; Gagel Josip, Ljubljana;
Vale Maks, St. Jernej; Cajko Franc, Slovenj
gradec.

III. KATEGORIJA

Člani:

Gregore Ivan, Ljubljana.
Pintar Ferdo, Maribor.
Zebal Fran, Rudnik.
Klun Janko, Slovenjgradec.

Namestniki:

Ivančič Josip, Ljubljana.
Kranjc Srečko, Sv. Lenart.
De Gleria Anton, Dol. Logatec.
Mravljak Peter, Vuhred.

Člani in namestniki so bili izvoljeni na li-
sti trgovskih gremijev, in sicer vsak s 541
glasovi, dočim je ostala klerikalna lista v
manjšini s 500 glasovi. Kot kandidati kleri-
kalne kandidatne liste so propadli: Lenar-
čič Stanko, Nova vas pri Rakeku; Gajšek Flo-
rijan, Loka pri Zusnu; Cadež Avgust, Ljub-
ljana (Kolodvorska 35); Kuček Edvard, Za-
lec. Kot namestniki so propadli: Rom Ma-
tija, Kočevje; Spaniček Kristof, Rog. Slatina;
Kardinar Marko, Sv. Marjeta; Kovačič Ru-
dolf, Ljubljana, Kongresni trg 19.

IV. KATEGORIJA

Člani:

Jelačin Ivan, Ljubljana.
Sitar Anton, Kamnik.
Korošec Franc, Gor. Radgona.
Tavcar Janko, Maribor.

Namestniki:

Peteline Josip, Ljubljana.
Lavtižar Josip, Kranjska gora.
Tomah Davor, St. Vid (Ptuj).
Turnšek Maks, M. Nazarje.

Število glasov v tej kategoriji včeraj še ni
bilo končno javno utrjeno, ker se bo to

Minister trgovine o krizi Slavenske banke

**Interesi vlagateljev se ne smejo oškodovati. — Ni treba se
vznemirjati.**

Zagreb, 28. septembra. n. Minister trgo-
vine in industrije dr. Krajač je včeraj do-
šel v Zagreb, da se tu osebno pouči o tež-
kočah, v katere je zabredla Slavenska ban-
ka in da s svoje strani stori korake, da ne
pride do propada tega velikega denarnega
zavoda. Sotrudniku zagrebških «Novosti» je
g. minister Janes izjavil sledeče: «Slaven-
ska banka je velik zavod s 100 milijoni del-
niške glavnice in milijonskimi vlogami. Ta
se mora preprečiti propad. Jaz sem že po-
vzel vse potrebno, da se energično in uspe-
šno zaščitijo interesi vlagateljev in drugih.
To se bo tudi zgodilo. To zahtevajo interesi
napram našemu kreditu v domovini in ino-
zemstvu. Vprašanje odgovornosti za težkoče
Slavenske banke je važno in se bo moralo
pokreniti. Toda sedaj se morajo v prvi vrsti
zaščititi interesi vlagateljev in malih ljudi.
Glede tega sem že danes sprejel tukajšnja
predstavnik Slavenske banke, gg. dr. Jura-
ja Tomičiča in dr. Branka Arka, ki eta mi
poročala o stanju banke. Prav tako sem se
razgovarjal s predsednikom Saveza novčanih
zavoda o tej stvari. Dalje sem posetil tudi
g. Stepana Radića, ki mi je obljubil podpo-
ro v svrhu zaščite interesov vlagateljev in
drugih kreditorjev, ko sem mu razložil opa-
snost, v kateri je Slavenska banka. Rečem
lahko, da bomo jaz in moji tovariši v vladi
storili vse, kar je v naši moči, da ta opasnost
mine s čim manjšimi tresljaji in čim manj-
šo izgubo in da se na vsak način prepreči
oškodovanje interesov vlagateljev. Zato se
torej ni treba vznemirjati.»

Minister je imenoval za poverjenika mi-
nistristva trgovine in industrije pri Slaven-
ski banki državnega senzala Dragotina Ba-
šića, za njegovega namestnika pa basčnega
ravnatelja Kamila Bošnjaka.

Iz Zagreba potuje minister. Krajač v Pri-
morje, kjer namerava inspicirati organiza-
cije za povzdigo tujkega prometa.

Globok vtis «Jutrovega» članka

Zagreb, 28. septembra. r. Današnja izva-
janja «Jutra» o odgovornosti za krizo Sla-
venske banke in še posebej v «Jutru» objav-
ljena okrožnica general. ravnatelja Pilca so
napravila v tukajšnjih gospodarskih krogih
velik utis. Smatra se, da je dokaz o nepo-
sredni odgovornosti Banque des Pays v pol-
nem obsegu podan in da mora akcija, ki
stremi za tem, da se ta zavod pri sanaciji

zgodilo šele danes Po provizorični ugotovi-
vi je dobil izmed izvoljenih članov g. Koro-
šec Fr., Gor. Radgona 4529 glasov, ki je
združil na sebe vse glasove, oddane v tej ka-
tegoriji. On je bil oficijelni kandidat na listi
trgovskih gremijev in je tudi podpisal toza-
devno kandidatno izjavo. Klerikalci so ga
kandidirali proti njegovi volji tudi na svoji
listi in to tudi navzlic temu, da jim je na
javnem shodu povedal, da je politično za-
veden in organiziran pristaš SDS. Ostali kan-
didati in namestniki so bili izvoljeni kot
kandidati klerikalne kandidatne liste vsak
s 2514 glasovi, dočim so dobili njihovi gre-
mijalni protikandidati po 2015 glasov. V tej
kategoriji je bilo 62 glasov neveljavnih, 17
pa razveljavljenih.

Kako bo odločil žreb

Kakor poročamo na drugem mestu, bo v
I. kategoriji, kjer so dobili kandidati obeh
list enako število glasov, odločil žreb. Pri-
čakovalo se je, da bo komisija že sinoči
izvršila žrebanje. To se ni zgodilo in bo
žrebanje še le danes. Kakor čujemo, je ko-
misija odločila žrebanje, ker so se glede
načina pojavila razna mišljenja. Res je, da
uredba dopušča dvojno interpretacijo. Čl.
14. predpisuje, da se smatrajo za izvoljene
oni kandidati, ki imajo relativno večino
glasov; ob enakem številu glasov odloča
žreb. V smislu te določbe bi bilo torej v
konkretnem slučaju položiti imena vseh
osem kandidatov I. tzv. kategorije v žaro.
Prvi štirje, katerih imena se izvelejo, bi
bili izvoljeni. Drugo mišljenje je, da bi se
moralo žrebanje vršiti v smislu čl. 3. ure-
be, ki določa, da mora eden član biti iz
Ljubljane, eden iz ljubljanske, dva pa iz
mariborske oblasti. Konsekventno tej do-
ločbi naj se torej žrebanje v konkretnem
slučaju vrši najprvo med obema kandidato-
ma iz Ljubljane, nato med obema iz ljub-
ljanske oblasti, končno pa med štirimi
kandidati iz mariborske oblasti. Gotovo je
tudi ta način žrebanja dopusten. Vsekakor
pa ne drži argumentacija, da zgoraj ome-
njeno naenkratno žrebanje med vsemi kan-
dati radi tega ni pravilno, ker bi sicer mo-
gli biti izžrebani n. pr. vsi štirje kandidati
iz ene same oblasti. To je res mogoče, to-
da rezultat žrebanja bi radi tega ne bil ve-
liaven. Določba čl. 14. je tako absolutna,
da očitno za slučaj žrebanja derogira
predpis čl. 3.

To je že razvidno iz sledečega: prav la-
ko mogoče bi bilo, saj se ne voli po listah,
temveč individualno, da dobita pri volitvah
v eni in isti kategoriji po en kandidat iz
Ljubljane in Maribora enako število glasov.
Odločiti ima po členu 14. v tem slučaju žreb.
Toda če velja princip iz čl. 3. tudi za žreba-
nje, potem bi žreb v tem slučaju sploh ne
mogel odločiti, kar bi bilo v očitnem na-
sprotnstvu z jasno določbo čl. 14. Ta člen to-
rej derogira princip čl. 13. Tu je nekaj po-
dobnega, kakor v slučaju, če bi se eden iz-
med članov zbornice, ki je bil izvoljen kot
ljublanski kandidat, v dobi ko njegov man-
dat traja, preselil n. pr. v Maribor. Ali bo
s tem prenehal njegov mandat? Seveda ne.
In še eno. Za namestnike velja glede biva-
lišča isti princip kakor za člane, a vendar
določa člen 20., da pridejo na izpraznjeno
člansko mesto po redu največjega števila
glasov. Tudi ta določba derogira princip čle-
na 3. Smatrati je torej, da je pravilno na-
enkratno žrebanje, za katerega rezultat je
bivališče kandidatov nebitveno.

Iz poplavljenih krajev

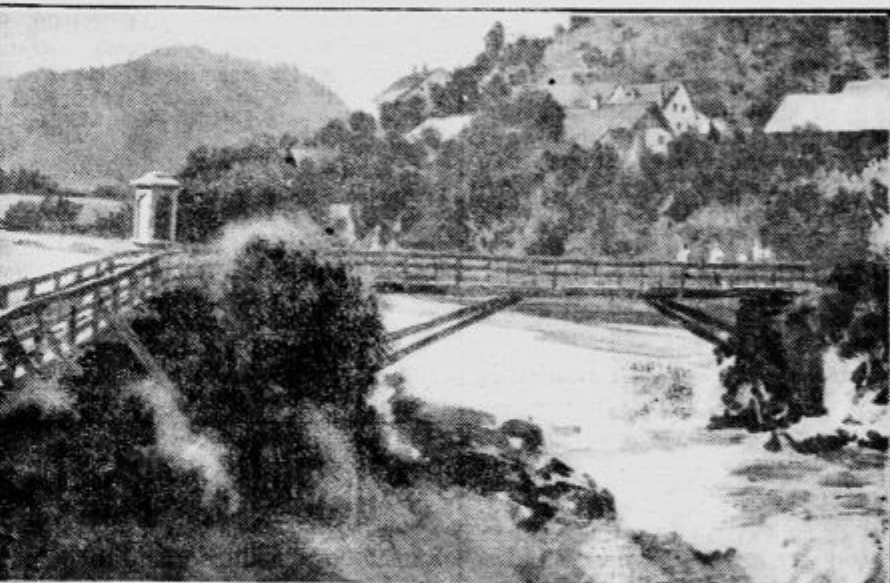
Sovodenj Poljanščice in Selsčice pri Loku

ob pol 16. uri 27. t. m. V ozadju v megli Skofja Loka, od leve iz Poljanske doline
dere Poljanščica proti mlinu na Selsčici (zadnja bela hiša na desni). Tik ob mlinu na
levo je stala starodavna fužina, ki je kljubovala največjim poplavam Poljanščice in
Selsčice skoro 350 let.

Glavno poslopje svinjskih hlevov g. Linkeja

ob pol 15. uri 27. t. m. popoldne. Obširni hlevi, katere je Poljanščica odnesla z na
sliki še vidnim poslopjem, so stali le nekaj korakov oddaljeni od mosta na Studencu
čez Selsčico, katerega je pretrgala Poljanščica, ki je pridrla za fužino, mlinom in
drugimi hišami v loku v Selsčico in jo zajela.

Puštalska brv pred katastrofo.

V ozadju pogled proti Poljanski dolini in na predmestje Gornji Karlovec. Prvi, naj-
višji del brvi na levi, ki je slonel na visoki šturmovi skali v Puštalu, ni viden, ka-
kor tudi ne četrti del, ki je vezal skalo na desni s Skofjo Loko. Na skali omarica s
soho sv. Janeza. Višina do vode v sredini ca 8 m.

Poljanščica ob 1. uri dne 28. t. m.

tam, kjer je stala Puštalska brv. Po preteku 20 ur je struga polna skoro še do vrha
pečin, ki so nosile brv. Posnetek z levega brega. Na desni znamenje ob pričetku ne-
kdajšnje brvi na mestni strani.

Pogled na Tržaško cesto na Vicu

27. t. m. ob pol 6. zvečer. Po cesti drve valovi Gradščice kot hudournik.

BUSTER

2 ure vpitja
2 ure smeha
2 ure veselja

KEATON

pride v kino «Dvor».

Iz življenja in sveta

Novodobni Ikar

Dunajski isti pišejo o interesantnih poskusih z letalnim letalnim aparatom, ki daje odpiri naravnost presenetljive vidike v razvoju aerotehnike. Gre za izum inženjerja Antona Lutscha, ki je izumil nov propeler.

Lutsch je doma iz avstrijske Gradiscanske in je jedva prekoracil 30. leto. Ze od mladosti se zanima za letalsko tehniko in gradi aeroplane. Po dolgotrajnih poskusih je prišel do prepričanja, da je propeler, kakršnega uporabljajo dandanašnja letala, zelo pomanjkljiv. Nepopoln je zlasti zato, ker porabi jedva 30 odst. energije, medtem ko je gre 70 odst. v izgubo.

Propeler, kakršnega je zamislil in teoretično izdelal Lutsch, bi predstavljal baš obratno razmerje glede uporabe. Izkoristil bi 70 odst. energije, in v zlo bi šlo samo 30 odst.

Zamisel inženjerja je zelo praktična tudi radi tega, ker je skonstruiral svoj aparat tako, da se krila aeroplana lahko pritrdijo na človeško telo. Z njimi se more vzdigniti v višino vsakdo, ki lahko pritrdi nase motor in krila.

Mladi izumitelj je že zainteresiral za svojo iznajdbo neki švicarski konzorcij, ki je dal inženjerju na razpolago potrebna denarna sredstva in mu naročil, naj izpopolni svoj aparat v toliko, da bo lanko z njim delal praktične poskuse. Skonstruiral je napravo iz najlažje kovine. Aparat z motorjem vred tehta samo 40 kg. Ta teža se da po sodbi izumitelja še reducirati na 30 kg. Manipulacija z aparatom je izredno primitivna in lahka. Po par metrih teka po zemlji se bo človek mogel brez težav dvigniti v zrak. Na podlagi proračuna, ki ga je napravil Lutsch, bo aparat izredno cenen. Inženjer se sedaj pripravlja na praktične poskuse, za katere vlada v krogih strokovnjakov splošno zanimanje.

Dempseyev nos

Sicer je stvar že stara in znana, ali v zadnjih tednih je zopet pridobila na aktualnosti. Dempsey si je dal namreč pred leti, ko je sklenil za nekaj časa opustiti svoj nevarni boksarski poklic in se posvetiti drugemu, menda nič manj nevarnemu poklicu zakonskega moža, olesati svoj nos. Kajti Dempseyev nos je bil take oblike, da se mu lepota niti oddaleč ni mogla očitati. Pa si ga je dal kratkoma popraviti — njegova žena je to zahtevala in filmska družba, ki je šampiona angažirala tudi. Reparatura ga je stala bagatel 10.000 dolarjev — kaj je to njemu, ki plava v milijonih? Za naše razmere je vsota seve naravnost fantastična in baješlovna, pomislite le: 500.000 Din za preformacijo nosu!

Toda vse je minljivo na tem svetu in tudi Dempseyev nos ne more biti več. Ko je treniral Dempsey za odločilni match, se mu je pripetila neizogodna: Tommy Loughran mojster srednje kategorije, ga je tako počil po nosu, da je pri prici bilo konec Dempseyevega okrasa in ponosa. Pri tej priliki je radovedni svet tudi zvedel, iz katere snovi je bil sestavljen Jackov nos. Poprej so namreč listi zagotavljali, da so kirurgi popravili Dempseyev nos s slovono kostjo in s srebrno žico. To pa se je izkazalo za neresnično. Kot material za popravilo nosu je namreč iznajdljivemu kirurgu služil kos boksarjevega ušesa! Tako je bilo združeno utile cum duici koristno s prijetnim. Dempseyev nos ne baš premajhno uho je na operaciji le pridobilo in nos, no nos tudi ni nič izgubil.

Zdaj je Dempseyeve nosate krasote konec, Bogzna, ali se bo podvrnil novi operaciji? Šampion si je lahko privoščil marsikaj, česar si eks-šampion najbrž ne bo več mogel privoščiti...

Panevropski kongres na Dunaju

Dne 3. oktobra se odpre na Dunaju panevropski kongres, ki pomeni prvi korak k uresničenju idealov, katere zastopa mladi grof Coudenhove-Kalergi. Častno predsedstvo kongresa so prevzeli odlični evropski politiki, med njimi dr. Beneš, Caillaux, Paul Loebe, Politis, dr. Seipel in grof Sforza.

Sklicatelje kongresa je izjavil pred par dnevi novinarjem, da ne gre več za to, da-li naj se osnuje Panevropa temveč samo za to, kdaj se osnuje. Razmere v sodobni Evropi so nevdružne. Cilj kongresa ni ena sama zvezna država, marveč splošna zveza evropskih držav, kar je strategičnih in gospodarskih me; ter zaščita narodnih manjšin.

Meje Panevrope ne smejo biti nič drugega, pravi Kalerzi, nego meje upravnih področij. Rokavski preliv ne tvori pri tem nobene ovire, kajti radi tehničnega napredovanja postaja Rokavski preliv vedno tesnejši in Anglija j; zelo zainteresirana na evropskem položaju. Rusija zavzema k vprašanju Panevrope izjemno stališče. Ona se ne more vezati enostransko na Evropo, ne da bi pri tem oškodovala svoje interese v Aziji. Vezati pa se ne more tudi na samo Azijo, ker ima velike interese v Evropi. Njeno stališče bo radi tega najbolj izredno med vsemi državami.

Kongresa se udeležijo tudi delegati panameriškega gibanja. Program zborovanja bo obsegal politične, gospodarske probleme ter vprašanje duhovne obnove. V politični sekciji bo predaval Politis o Panevropi in Društvu narodov; Watts bo govoril o Angliji in Panevro-

pi, Alvarez o Panameriki in Panevropi, Allen o Zedinjenih državah in Panevropi, profesor Goldscheid o Panevropi in miru, Morocutti o Jugoslaviji, Panevropi in o manjšinskem vprašanju. Paul Goehre o Panevropi in socializmu. Predavali pa bodo še: senator Medinger iz Prage, bivši italijanski ministrski predsednik Nitti in praški profesor Bruno Kafka.

Gospodarska sekcija, ki bo zborovala od 4. oktobra dalje, naznanja sledeče predavatelje: Julia Wolfa iz Berlina, Elemerja Hantosa iz Budimpešte, Stodolo iz Požuna, Georga Bernharta iz Berlina, prof. Wamberta iz Budimpešte, Uhliga iz Karlovih varov, Kohena-Reussa iz Berlina in Bronislava Hubermanna iz Varšave.

Odsek za duhovno obnovo prične zborovati 5. oktobra. Govoril bo Emil Ludwig o temi »Goethe in Evropa«; Kurt Heller o problemu duhovne aristokracije, Coudenhove-Kalergi o duhu Evrope, Rikard Künzer o katolicizmu in evropejstvu itd. Kongresisti bodo na koncu sprejeti od avstrijskega zveznega predsednika Hainischja in od bivšega kanclerja dr. Seipla.

Utemeljitelj panevropskega gibanja Coudenhove-Kalergi je še mlad in zelo idealen človek. Ideja Panevrope se je porodila v njem pred desetimi leti, ko je bil še študent filozofije. Sedaj mu je dobrih 30 let in kakor vse kaže, bo igral v evropskem koncertu še pomembno vlogo. Mož je tudi po pokolenju izvirna prikazen. Njegova mati je bila Japonka, njegov oče pa Šved ter potomec danskih roditeljev.

Samomor znanega biologa

Na Schneebergu se je pred dnevi ustrelil profesor dunajske univerze biolog dr. Paul Kammerer. Samomor je vzbudil tem večjo senzacijo, ker je imel učenjak dne 1. oktobra odrediti v Rusijo, kamor je bil pozvan za predavatelja na univerzi v Moskvi. A preden je napočila ura odhoda se je dr. Kammerer raje odločil za prostovoljno smrt.

Povod samomoru je dala Kammererjeva strastna ljubezen, od katere se ni mogel ločiti in ki ga je vezala na Dunaj. Mož je bil prej že dvakrat poročen in obakrat ločen. Iz te dileme se je porodila učenjakova samomorilna misel. Pokojnik je bil izredno nadarjen mož, jedva 44 let star toda vsestransko nabožen. Oficijsko je veljal za biologa baval pa se je sploh z vsemi naravoslovnimi vedami, bil je večak celo v sociologiji in tudi izvrsten poznavalec leposlovne literature. Za svojo specialno stroko si je izbral proučevanje hereditarne teorije. Njegova knjiga o podedovanju lastnosti je prevedena v mnogo jezikov in je zelo čislana v krogih znanstvenikov.

Profesor Kammerer je napisal še več drugih del, v katerih je med drugim razmotrival vprašanje, če smo ljudje sužnji preteklosti ali tvorci bodočnosti. Mnogo se je ukvarjal s problemom vrst ter z zakonom takozvane serije. To delo je naravno-filozofičnega značaja ter je pisatelju pribavilo največjo popularnost. Bavi se z uganko naključja ter skuša na podlagi tozadevnih dedukcij stvariti pravilo o vzročnosti.

V zadnjih letih se je učenjak bavil mnogo tudi s Steinachovo teorijo pomlajevanja. Svojo biblioteko je učenjak zapustil moskovski univerzi, mrtvo truplo pa anatomskega inštitutu dunajskega vseučilišča.

Pelerine za šolsko deco

iz gumb aga, kakor dežne plašče, neprimocljive nudi že od 150—200 Din tvrdka Drago Schwab, Ljubljana.

Odstop kardinala Gasparrija

Iz Rima prihaja poročilo, da je državni tajnik Vatikana kardinal Gasparri podal svojo demisijo.

O vzrokih tega odstopa pišejo listi zelo različno a ponekod se pojavljajo vesti, ki jih je mogla slišati samo vroča domišljija.

»Zunajška politika Italije« pravi neki list, je našla v kardinalu Gasparriju velikansko oporo. Italijanska vlada se je zelo zadolžila pri Vatikanu, zato je v zameno podpirala njeno politiko. Italijansko-španska pogodba je v bistvu delo kardinala Gasparrija, ki je z njo nameraval afontirati britansko politiko. Toda poglaviti cilj vatikanske politike je bil, da privleče v interesno sfero te pogodbe tudi Francijo in južnoameriške države.

Nadaljni načrt kardinala Gasparrija je bila zakonska zveza med italijansko princezino Giovanno in bolgarskim kraljem Borisom. Na ta način naj bi dobil katoliški Rim vpliv v pravoslavni Bolgariji, katero naj bi polagoma pripravil za prehod iz pravoslavlja v katolicizem.

Nasprotnik te politične ženitve pa je bil Mussolini, ki se ne strinja s političnim zakonom. Vendar se v Vatikanu nadejajo, da bo sedanji šef rimske vlade prej ali slej pristal tudi na rešitev tega vprašanja in to tembolj, ker sta si prinčezinja Giovanna in kralj Boris simpatična.

Nacionalistični režim kardinala Gasparrija je tudi napel vse sile, da bi se

italijanska vlada ne upirala restavraciji Zitinega sina Otona Habsburškega. Hotel je doseči principijelen pristaneek italijanske vlade, da ne bo nasprotovala, če bi se izvršila habsburška restavracija in bi bil Oton izklican ne za cesarja, ampak samo za kralja Madžarske in Avstrije ter morebiti tudi Češke. Vatikan vidi v tej konstelaciji, ki bi bila po obliki vzhodnoevropska konfederacija, razširjenje svojega vpliva na vzhodu. V italijanskih krogih se kolportirajo tudi vesti, da bi bila Zita voljna izbrati Prago za središče te konfederacije ter omogočiti nadvlado Čehov v novi konstelaciji. Ideja te federacije pa je zadela na odpor pri Mussoliniju, ki vidi v nji opasnost za Italijo in ojačenje vpliva slovanskega elementa. Vsi ti neuspehi so baje napotili Gasparrija, da je sklenil podati demisijo. Največji neuspeh pa je doživel kardinal menda pri Čehih, ki sploh nečejo čuti besedice o habsburški dinastiji. Vse to beležimo kakor pišejo drugi.

Najdražja knjiga na svetu

Te dni se odpelje iz benediktinskega samostana Sv. Pavla v Lavantinski dolini v Ameriko dragocena Gutenbergova biblija, katero je kupil za dva milijona avstrijskih šilingov (približno 16 milijonov dinarjev) newyorški zbiratelj starih knjig dragocenosti dr. Oton Vollbehr. Prodajo te izredne knjige je posredovala knjigotrska firma I. Kauffmann v Frankfurtu ob Meni.

Prodana knjiga predstavlja eno največjih redkosti na svetu. Tiskana je na pergamentu in ima samo devet inačic, katere pa daleko prekaša po lastni lepoti in izvedbi. Gutenberg jo je natisnil med l. 1453. in 1456. v Mainzu na Nemškem. Odkrili so jo šele v 18. stoletju v samostanu Sv. Blaža v nemškem Schwarzwaldu, odkoder so jo prenesli za časa Napoleonskih vojn na Koroško. Tam je ostala do danes.

Avstrijska vlada bo prišla pri prodaji te knjige tudi na svoj račun. Ameriški zbiratelj bo namreč moral plačati 25 tisoč dolarjev izvozne carine.

Roka roko umiva

Vatikan dobi direktno zvezo z morjem in lašten kolodvor.

Poročali smo že o pripravah za zopetno uvedbo smrtnih kazni v Italiji in o stališču Vatikana v tej zadevi, katero smatra Mussolini za zelo važno vprašanje. Ker je Vatikan pristal na fašistiški predlog, oziroma ker se mu ni uprl, se je sedaj Mussolini pokazal Vatikanu zelo naklonjenega in mu hoče storiti protiuslugo.

Rimski papež je, kakor znano, po razbitju papežev države, vatikanski jezik. Od svoje izvolitve za poveljnika rimske cerkve pa do smrti ne sme zapustiti vatikanskega področja. To »rimsko vprašanje« je delalo italijanski vladi že od nekdanje velike preglavice; skušali so ga rešiti večkrat, a vselej brez rezultata. Radi trajajočega nesporazuma med Vatikanom in Kviralom je vladala med rimsko vlado in poveljarjem katoliške cerkve razumljiva napetost in hladnost. Mussolini kanj sedaj napravi temu stanju konec in vzpostavi med papežem in vlado iskrene odnose.

Njegov namen je, priznati v najkrajšem času Sveto stolico za suvereno silo, ki ima neomejeno lastniško pravico do vatikanskih vrtov in vatikanskih palač. Poleg tega bi dobil papež še druge ugodnosti. Mussolini je pripravljen povečati vatikanske vrtove, dovoliti papežu direktno zvezo z morjem in mu sezidati samostojen kolodvor.

Ko bodo ti projekti izpeljani, se bo lahko vrgel Mussolinijev Rim na imperialistično propagando s križem in mečem.

× Snežni viharji v Severni Ameriki. V Severni Ameriki je te dni divjal močan snežen vihar. Posebno veliko škodo je napravil v Kanadi, kjer cenijo opustošenje v provinci Manitoba na 12 milijonov dolarjev.

× Brzovlak Dunaj-Berlin skoči s tira. Brzovlak št. 115, ki vozi direktno med Dunajem in Berlinom, je skočil te dni pri Schwandorfu s tira. Nesreča se je pripetila radi nasipa, ki se je udal pritisku radi deževja. Lokomotiva in prvi vagon sta se odtrgala, drugi vozovi so ostali na tiru. K sreči ni bilo človeških žrtev. Potnike in prtljago so naložili na prihodnji brzovlak, ki vozi med Monakom in Berlinom.

Samo še danes!

Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri
ELITNI KINO MATICA

Telefon 124.

PREDNAZNAILO:
večfilm „BELA GOLGOTA“

Javna zahvala

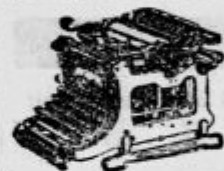
Podpisana se najlepše zahvaljujem g. primariju dr. Minažu za izvrstno uspeho, kom-plicirano operacijo, ki mi jo je napravil letos meseca februarja, kakor tudi za njegovo veliko skrb in nego, ki sem je bila delna tačas v bolnici.

Velenje, 27. s. bra 1926
1303 MARIJA SKAZOVA, učiteljica

Izjava

Podpisana preključevam obdolžitve, katere sva izrekla v »slanem« v »Jutru« z dne 2. julija proti g. Vinku Naratu, trgovcu v Gros slijem.

Ljubljana, dne 28. septembra 1926.
POPOVIČ JANKO in MARKO
1302 Višnja gora.

Vi upite samo

„KONTINENTAL“

ker je najboljši in najcenejši pisalni stroj.

Semoprodaja

Ivan Legat,

Maribor, Vetrinjske 31

Telefon 4-4

Pogubo vsaki družini

prinašajo »nezeljive bolezni«. Kako se jih ubra nite »zvest« z knjigo

Dr. Josip Tičar

Bo nalezljivim boleznim

Cena s poštnino vred

Din 19-50

»ročila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani

.....

Zaboje

za jabolka v vsaki velikosti izdeluje po najnižji ceni

DRAVA, esna nd d. Maribor

Meleza cesta 31.

Zadružna hranilnica

reg. pos. in gosp. zadruga z o. z.

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta šte. 19

se priporoča kot popolnoma varen in siguran zavod

za nalaganje denarja

po najugodnejši obrestni meri, bodi za vloge na hranilne knjižice, kakor tudi vloge na tekočem računu. — Zunanjim strankam dostavijo se na željo poštne položnice v svrhu brezplačnega nakazila. — Nadaljnje eventuelne informacije točno in poštne prosto. —

Originaine potrebščine za OPALOGRAPH.

Preservat in Fixat in druge potrebščine. Originaine barve in matrice za Gestetner Cyklostil.

LUDVIG BARAGA

LJUBLJANA, Selenburgova ulica št. 6. Telefon št. 980

Kdor rabi obleko, raglan

in ostala oblačila res iz dobrega blaga

kupi najugodnejše in najceneje pri nas.

Izredno velika zaloga in posebne cene za šolobvezne.

Detaljna trgovina konfekcijske tovarne

Fran Derenda & Cie., Ljubljana.

sveče „EYQUEM“

verujte mi, da boste tudi vi vzklikali:

„O, moja draga, kako Te ljubim!“

Generalno skladišče za Jugoslavijo:

Tehnično - Auto - Agentura

Teh. M. Kurillo,

Dabrovnik II.

